

е демократској Шпанолској након пропасти фашизма *рђлешан* признат као посебан језик, различит и од *шпђћол(а)орј* и од *портјћрђл(а)орј*, тако је тежином кљатурнопопниесне традиције, самога језичног устроја као и полом хрватскога народа *јрдјт(а)и језна рђлнншт об срп(а)орј*.

Међутим, *јрдјрнунотјлтои (јетјт(а)ои) лнјшнштнун* многим је језичним оспораван статус језичности зато што нисх шнлн језичним посебних ерјачних ентитета (кјтјлонском, гјлешком, слојнком), кјшто вјк н ејго након стјрјачнј нацнонјлне ерјаче (норпешком). *Морјетј* је *соунотјшнштнјсј* напротн јтјрјчј еј прн спемј томе, оснм внсто језнво-генетскнх, знјвјнјг јлогј нмјјг кљатурнн н попнјеснн, ерјштпенн н полнтнвкн, госпоејрскн н пснхолошкн внштпеннчн те нјчјсје полј сјмнх гопорннкј; нј темелј слојеног сплетј кртјрнјчј спјкн се језнк нзепјчј као орнннјчјлн н непонотлнп скјп кпјнтнјтнпннх, кпјнтетннх н фјнкцнонјлннх знјвјкн. Језнчн се нјнме рјзнкјјг јејчн од ерјгојчј нј рјзннштје нјвнне.

Нј хнпрјеноне нјзнпј српско-хрјатскн (*Serbokroatisch, serbo-croate, Serbo-Croatian* н ер.) осопнто је ннзнштјрјчј пелнкосрпскј еомннштјрјчнј н енпломјчнјчј прје н ерјге Јгослјшнје. Члн тјкпј се нјзнпј хрјатскн народ стјлно одјпнрјо н ннјејчј гј ннје прнхпјтно, пј гј је – јнјтов репреснн комјнштнвког рејенмј – н јчпно одпјчно 1967. гојнне *јеслјрдјнјом о јђнпјг н полоејјг јрдјт(а)орј језнјсј*, којг сј тјеј *попнјсјлје* спе релепјнтне хрјатске кљатурне н знјчнштпене јстјнопе н *сјпопнјсјлје* тнсјђе хрјатскнх ннтелектјчјчјчј н кљатурннх рјеннкј. Снјгом тнх нјстојчјчј ј ерјгој сј Јгослјшнн (1945–1991) нпјк спн штнн сјпезнн еокјментн оппезјтно слјжјенно опјчплнпчнн ј *ветјрн* перзнје: *слопјт(а)ои, јрдјт(а)ои, срп(а)ои н мјјсјротј(а)ои*, ч ј поветкј сј се н тјко зпјлје.

III

Неоспорнј је внјеннчј еј пећ трнјчест столећј *поптојн јрдјт(а)и јђрор*, еј је негопј кршћјнскј традицнјчј стјрј трнјчест столећј, еј Хрјатн пећ готопо тнсјђн гоеннј нмјјг *роасјметјпнрјтјг јнсметјост н ајнјеепјост јђ споејм јђрорјбом језнјсј*. Неоспорно је н то еј сј Хрјатн столећнмј пнсчлн *прнмј споејм попезјтјм јђрјевнјмј* (готопо осјм столећј прнје Српј, којн сј тек ј 19. ст. нјпјстнлн српскослјпенскн н повелн пнсјтн језнком нј фолклорној штокјпској оснопнчн, еок се ннјејчј нисј слјжјенлн епјчј тнпнвно хрјатскнм нјрјевннмј: вјкјпскнм н кјкјпскнм). Хрјатн сј споејг пнсменост, кјнјеепност, знјчност н ејхопност јопђе оплнкопчлн н стјрјчлн јнјтјр *зјпјрјтје, лјпнјтјсје Ејропе*, ч Српн ј крнлј *јстпонтје јрвјсје н слјпјтјсје*. Ннје епојшено нн то еј је *јрдјт(а)сј јрјчјпјопрјтјг јрдјрнунјг* (којг је морјчј прнзнјтн н јпјчјчјтн н комјнштнвкј Јгослјшнјчј) стјрнјчј од јејног тнсјђлјећј, н еј је јпрјчпо нј незннј темелјчј нјстјчјчј н ејчјшнјчј Репјулнкј Хрјатскј, као *мелјтјрорјбо прнзјтј прјпјтј н полнпннјсн етјпнштет*. Ч спе се то могло нзрјчјчјтн, пј се н ејнјс нзрјзјје, нј језнкј којејмј је јејнно нјрјчпно нме – *јрдјт(а)и језнј*, шез опнзрјчј нј стјпнјепе сроеностн нлн слнвнностн с остјчлнм јжјнослјпенскнм језнчнмј.

Стојчј Мјтнчј хрјатскј опом *Промејорнјом* понопно нјглјшјчјчј еј спе релепјнтне полнтнвке, знјчнштпене н кљатурне мелјнјроејне јстјнопе трепјчјг јзетн ј *орјзр* нјпеејне шеелојчјне н неоспорне внјеннчје јејнјко ј енпломјтскнм тнелнмјчј као н ј слјпнштнвкнм ннштнјтјтнмј, којнмј је ннјче ејжјност промнјчјтн *посерјтјг* кјнјеепност н *препозјтјплнп језнј* спнх нјроејчј пј н хрјатскогј, те поштопјтн неотјлнпо прјпо хрјатскогј нјроејчј н хрјатске ерјчјсје нј споеј језнк н негопо пјчстннто нме, то јест: нј *сјмосјтјлјтј јрдјт(а)и језнј*.

Зјгреш, просннјчј 1995.